

ПРОЛОГ

*А він йде і йде, хоча
Вже й не дихає свіча,
Лиш вуста дрижать гарячі:
Янголе, не впадь з плеча.*

Іван Малкович

— Коли ще по землі ступали Нетлінні, і коли люди не мали зв'язків із потойбічними потворами, сказано було нам: іди і дивись. І ми дивилися, і побачили, як давні володарі взяли собі за союзника у війнах нечисть, демонів, бісів. Потойбічні, чи, як вони себе звуть, *альви*, простягнули руку безпорадним людям. Але іди і дивись! І побачиш кігті на тій руці та блілого коня, чиїм вершником є той демон. Що дали ми цим потворам? Дар! Дар убивати нас і мечем, і голодом, і мором, і нечистю... Але було невірних скинуто в саму Темряву, що чекає кожного нечистого після смерті. Ми забули про те. Забули про свою історію. Тож не здивуємося, коли настане час темного сонця і кривавого місяця, час, коли зірки падуть із неба, а саме небо зникне, згорнеться над нами, а гори зрушать із місць своїх...

Мандрівного проповідника ніхто не слухав. Селяни проходили повз, зайняті своїми думками чи розмовами. Ніхто не хотів зупинятися та мерзнути. Хоча Ніран мимохіть подумав, що розповідає він доволі непогано. Якби ще й правдиво. Хлопець прийшов у Марну, щойно почало сутеніти, хоча густий туман уже

ліг на село. Далі йти він не міг. Насувалася ніч, він утомився й хотів спати. А ще дуже хотілося, щоб усе нарешті завершилось.

Марна зустріла його похмуро. Село розкинулося в підніжжі Гострої гори, що починала Чорногір'я. Сірий камінь різко підіймався вгору, і здавалося, що частина села обнесена височезною та трохи похилою стіною. Деякі будинки розташувалися коло води чи й на воді, значну частину села займало озеро. За тим озером стежка вела в Сиві Ліси, тому Марна була не надто привабливим місцем для чужоземців. Мало хто хотів мати справу з тим володарем Лісів, хоча всі і вважали його істотою радше міфічною. Ніран прийшов сюди «людським шляхом» — через засніжені поля, що слугували межею між селами та лісом. Кілька людей зупинилися, слухаючи проповідника, і Ніран звернув увагу на темноволосу жінку, що уважно слухала, схиливши голову набік та посміхаючись самими кутиками губ. Заплетене в косу волосся сягало їй аж за стегна. Що могло її розважити в проповіді про кінець світу?

Ніран пройшов повз, прямуючи до шинку. Його одразу було помітно: надвечір усе село, покинувши нарешті роботу, зібралось відпочити. Біля входу, притулившись до стін за розмовами, стояло чимало людей. Трійко хлопців щось шукали на стіні з оголошеннями. Ніран попрямував до дверей. Ні на кого не дивився й не підіймав голови. Усередині було набагато тепліше, але він не поспішав скидати каптура. Шинкар стояв біля групки місцевої сторожі, що розважала його розмовою, але помітивши нового гостя, миттю підійшов до нього.

— Чого тобі, хлопче, треба?

— Де можна перечекати ніч? — Ніран сперся на стійку.

— У мене можна кімнату найняти, а на решту дружина вас ще й добре нагодує. Недорого, ясне діло!

Ніран не зважав. У нього були гроші. Чорт зна звідки, але були.

— Подорожні в нас, га? — рудоволоса дівчина зі сторожі підійшла до них. — Звідки є?

— З Квітучого Валу, — Ніран уже давно користувався цією легендою й ні секунди не сумнівався, промовляючи назву невеликого міста.

— О, та то майже зі столиці. Ну, ласкаво просимо..?

— Ніран.

— Ласкаво просимо, Ніране. Мене звуть Алія, — дівчина простягнула йому руку. — Ходімо, пригощу тебе чимось.

Ніран кивнув, пройшовши до столу в кутку. Алія сіла, закинула ногу на ногу.

— Ти не вважай мене грубою, але сюди нечасто заходить хтось чужий. Ми ж самісінький кордон. Навіщо ти сюди прийшов? Тут люди або втікають від когось, або переслідують когось, повір мені, — вона вказала пальцем на свій значок вартового — червоний птах на чорному тлі.

— Вірю, — Ніран усміхнувся. — Я... готуюся у священнослужителі. Відвідую якомога більшу кількість храмів.

Алія йому не повірила, це було помітно. Світлі зелені очі звужилися. Але вона вже нічого не питала. Чоловік, який сидів навпроти, щось уважно роздивлявся на столі. Ніран трохи витягнувши ший, щоб дізнатися, що саме. *О ні*. Чоловік підняв на нього погляд. Знову подивився на стіл, де під його долонею лежав портрет Нірана. З великими написом «Винагорода».

Він не чекав, поки чоловік здіме гвалт. Той навіть рота не встиг відкрити, як Ніран вискочив із-за столу й кинувся до виходу. Його наздогнали крики людей. Алія перша опинилася з ним на вулиці, але не встигла вхопити. За кілька місяців переховування Ніран навчився чудово бігати. Саме зараз, саме в цьому шинку, саме цей довбаний чоловік мав його довбаний портрет із об'яви про «жахливого злочинця». І він опинився в пастці. На гору з цього боку було неможливо видертися, кинутися в озе-

ро взимку — то підписати собі вирок, на полях його зловлять відразу. І Ніран, не думаючи, кинувся до Сивих Лісів.

Ніхто не встиг узяти коней. Його переслідувачі були з ним на рівних. Ніран пробіг центр села, налетів на темноволосу жінку, ледь не збивши її з ніг. Він викрикнув вибачення й побіг далі, перекинувши ящики, на яких досі стояв проповідник. Тому пощастило менше — він із жахливим гуркотом гепнув на землю, якраз у пухкий сніг. «От хай і не верзе дурниць», — подумалося Нірану. Він оглянувся, щоб подивитися на переслідувачів, але натрапив на погляд чорних очей жінки. За мить вона відвела очі.

Ніран перетнув невеликий міст через річку й опинився за селом. Здається, на нього спустили псів. Гавкіт долинав здалеку, але з кожною миттю наближався. Нарешті Ніран потрапив у лісову темінь. Відразу видерся на низенький пагорб, опинившись трохи вище переслідувачів, і побіг протоптаною стежкою, анітрохи не тямлячи, куди вона веде. Він біг так довго, що вже майже не міг вдихнути. Собаки почали його наздоганяти, одна вже загрозило гарчала позаду. Ніран наосліп змахнув мечем, різко розвернувшись, і, на диво, поцілів. Пес заскавчав. Не вбив, добре. Попереду побачив повалене через сухий рів дерево і не роздумуючи кинувся під нього. Під деревом майже не було снігу. Вогні смолоскипів блукали навкруги, Ніран тільки й устигав стежити за ними. А тоді сталося диво. Вогні один по одному почали віддалятися. Він чекав, не виходячи зі схованки, аж поки місячне світло не змінило кут. Страх переважив холод зими. Поряд нікого не було. Ніран піднявся й обтрусив одяг.

Втомлені ноги м'яко ступали снігом. За ним уже нікого не було. Село залишилося далеко позаду — село і його портрет із сумою нагороди тому, хто впіймає злочинця. Крім порушення закону, у Нірана була ще одна проблема. Він гадки не мав, що зробив. Останнім його спогадом було пробудження два місяці тому в незнайомому місці. Чоловік, що був коло нього, здався йому дивним. Не таким, як інші. І не через вузький розріз очей,

з якого він зрозумів, що перед ним авірець, можливо, з самої імперії. Він на все життя запам'ятав погляд пронизливих чорних очей. Ніран утік від чоловіка на ім'я Даріон, щойно випала нагода. Про те, щоб повернутися до столиці та з'ясувати, що сталося, не могло бути й мови, адже його тепер шукали всюди. Утекти за межі країни йому на думку не спадало. Донині.

Тепер же він скрадався незнайомим лісом, намагаючись не втрапити в руки селян, що хотіли б отримати винагороду. Але вони за ним просто не пішли. І Ніран зрозумів. Початок лісу наляжав людям, вони полювали тут, збирали ягоди. А він добрів до володінь потойбічних. До Сивих Лісів. Сироти вкрили руки.

Навкруги було тихо. Жодної загрози, навіть диких тварин. Холодний місяць заховався за хмарами, і йти стало складніше. Ніран мало що бачив перед собою, сніг ледь допомагав. Він усе ділив на не дуже темне й зовсім темне. Не дуже темною була стежка, що вела його вперед, не звертаючи, а зовсім темними — дерева. Він відчував, що нічні жителі ховаються, спостерігаючи за ним із безпечного місця. Над головою, коротко каркнувши, пролетіла ворона. Він раптом зупинився. Ворона?

Але все затихло, тож Ніран рушив далі, роззираючись. Звичай його було важче налякати, але люд усіляке казав про ці місця. Ніран мав змогу послухати тоді, у ті короткі миті щастя, коли на нього ще не спустили всіх сільських псів. Наступної миті довелося зупинитися знову. Від зовсім темного силуету дерева відділився ще один зовсім темний силует, завмерши навпроти нього. Ніран прикрив очі, бо силует стукнув чимось по землі, і щось, що виявилось довгою гіллякою, засвітилося м'яким блакитним світлом, даючи змогу роздивитися власника. Власницю. Він сказав би, що не дуже висока та дуже худа жінка дивиться на нього, але вона була сліпою.

Вона напала першою. Змахнула своєю палицею, і Ніран відчув поштовх, ступив кілька кроків назад, намагаючись не впасти. Швидким рухом витяг меча, скочивши відьмі під праву руку,

що тримала палицю, та замахнувся, але лезо врізалось в дерево. Відьма опинилася за ним, і він упав, та відразу встиг піднятися, до того, як гострий кінець палиці ввіткнувся в сніг у тому місці, де він щойно лежав. Світло спалахнуло на мить, і він устиг роздивитись, що поруч якась річка чи озеро, а за кілька метрів від нього крутий схил униз.

Навкруги літали поодинокі світляки. *Взимку*. Відьма відбила його удар палицею, лезо врізалось в деревину над одним із вирізьблених візерунків, але «рана» зараз же затягнулася. Поки Ніран відволікся на це, відьма вдарила його зовсім не так, як належить відьмам — просто палицею під коліно. Він дозволив собі впасти та відкотився подалі, опиняючись на краю схилу. Відьма завмерла, прислухаючись до тиші, певно, намагалася зрозуміти, що робитиме супротивник. Ніран тихо підігнув ногу, на коротку мить заплющивши очі від гострого болю, а коли розплющив, то мало не скрикнув, побачивши перед собою два зовсім білих ока, що світилися вночі. Під очима не було нічого, тільки сіра шкіра, без рота й без носа. Без будь-чого ще, що мало би бути на обличчі.

— Ти що робиш, паскуднику? — прозвучав глибокий жіночий голос. — Облиш!

І відьмі вже не лишилося часу на Нірана, бо створіння накинулося на неї, переміщуючись занадто швидко. Сліпа вдарила палицею по землі, що зараз же ввібрала в себе блакитне світло. Привид, а це був він, бо ставав то зовсім видимим, то напівпрозорим, зупинився.

— Варгар тебе відправить у саму Темряву, мене тиждень не було, а ви вже забули, що таке повага?! — жінка починала злитися все дужче.

Поки їм двом було не до нього, Ніран ступив крок убік. Потім ще один. Сніг скрипнув. Дух повернув до нього очі-ліхтарі.

— Стій, навіжений! — жінка також кинулася до нього, але була не така швидка.

Він тримав меч наготові, обережно ступаючи назад, поки примара сунулася на нього.

— Та най тебе, Блуде, це не ваші землі! Я...

Але продовження він не почув, бо під лівою ногою раптом зникла земля.